

Пише Александар СКАКИЋ

ГРАНИЧАРИ

Граница. Када чујете ову реч, немате дилему које је њено основно значење. Међутим, ако јој посветите дубље размишљање, брзо увиђате њену значењску комплексност и амбивалентност. Граница истовремено раздваја и спаја. Раздвајањем она одвојеном делу целине твори идентитет и форму. Поред примарног географског и политичког значења у смислу граница између држава, овај појам је у пренесеном значењу широко примењив у психологији и најширем социолошком контексту.

Са границом као граничном линијом упознао сам се 1993. године током служења војног рока. Као припадник 13. граничног батаљона свој војни рок провео сам на караулама, дежурствима у команди и у патролама уз граничну линију. Још су ми врло свежа сећања на обуку, процедуре у случају интервенције приликом илегалних прелаза, учење појмова гранична линија и појас, на патроле и бескрајну равницу уз границу са Мађарском.

Са поносом памтим и даље живо осећам тај специфични микросвет карауле и својеврсног братства граничара. Припадност граничним јединицама имала је велику важност за нас, идентитетски нас чинила посебним у систему тадашње Војске Југославије. Бити граничар, дословно је значило бити на „првој линији одбране“ и „бранику отаџбине“. Иако су те године хиперинфлације и санкција, са ратним вихором око нас, биле изазовне у много аспеката, ипак је моја генерација имала много више среће у лутрији живота од наше граничарске браће која су на карауле дошла само пет година касније.

Агресија НАТО-а на СРЈ обележила је све који су били део војничких класа током 1998. и почетка 1999,

али припадницима 53. граничног батаљона судбина је одредила симболичку улогу и посебно место у нашој војничкој и националној историји. Припадници граничних батаљона који су обезбеђивали државну границу са Албанијом искусили су рат пре других делова војске и дали су своје животе и током 1998. године у сукобима са терористима уз граничну линију са Албанијом.

О херојству голобрадих младића са Карауле „Кошаре“ данас знамо све чињенице. Нажалост, према том херојству углавном смо се односили погрешно, од почетног потпуног занемаривања до каснијег повремениог претеривања. Данас коначно сви они коју су тада били у униформама Војске Југославије и других снага безбедности имају достојно поштовање у смислу трајне отргнутости од заборављања на њихов допринос одбрани земље.

Током марта обележавамо 26 година од агресије. Припадници 53. граничног батаљона су током двомесечних борби у рејону Карауле „Кошаре“ избрисали границу коју чини страх од смрти и многи од њих су преласком те граничне линије постали део строја славних предака. На нама је обавеза да будемо вечна стража која достојанствено чува сећање на њихово херојство као светињу.

Данас војска више не обезбеђује државну границу. У свима нама који смо били граничари остала је сета и осећај да су те карауле и даље „наше“, у мислима и сећањима их никада нисмо напустили. Граничари који су током 1998. и 1999. године прешли у вечност и даље својим сенама патролирају и на истом месту чувају нашу државну границу. ■

